

Endurir les lleis o fer política

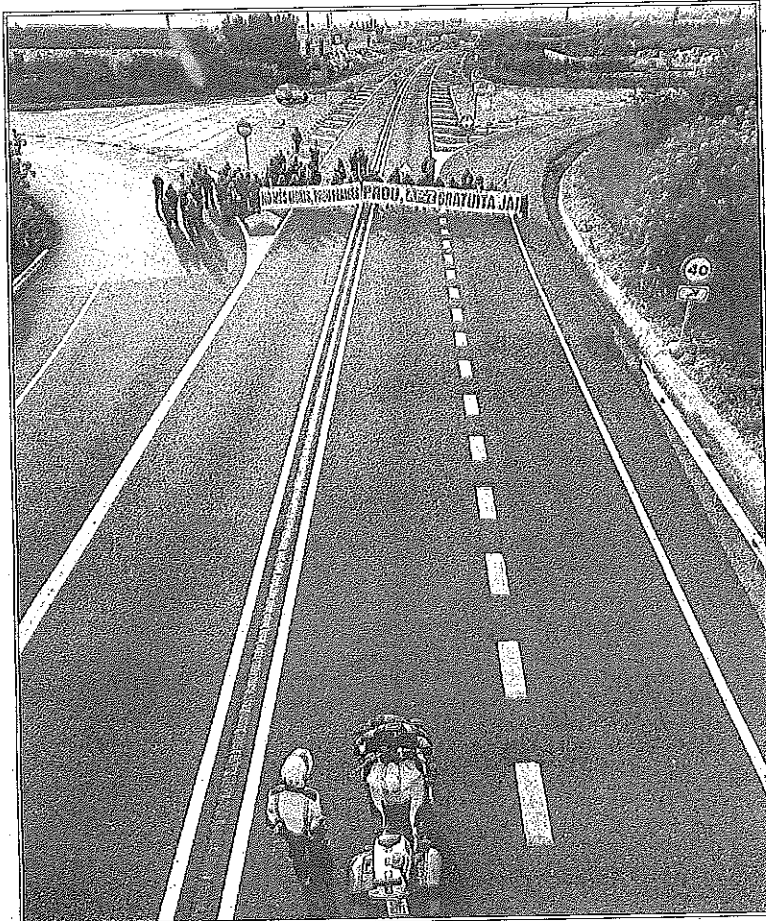

J. ORIOL RUSCA I NADAL
Degà del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona

● Els atemptats de París el mes de novembre passat, les alarmes a Brussel·les i a Londres, o la matança en un centre de serveis socials a San Bernardino, a Califòrnia, entre altres fets recents, han encès els llums d'alarma: la por recorre Europa i tot el món occidental davant l'amenaça del terrorisme gihadista del mal anomenat Estat Islàmic o Isis. A aquest reguitzell d'atemptats hi caldria afegir la situació permanent de dolor i desolació que es viu a Síria, l'Iraq, l'Afganistan (on un atac a l'ambaixada espanyola ha causat la mort de dos policis nacionals), el Pakistan, Turquia, Tunísia i diversos països d'Àfrica i un llarg i preocupant etcètera. Però com més lluny del nostre mapa mental i cultural passen els fets, aparentment menys ens afecten.

Davant d'aquesta situació, la temptació de les societats occidentals és la contundència de la resposta militar, d'una banda, i, de l'altra, el *blindatge* per fer front a la seva pròpia fragilitat. Cal ésser conscients, però, que quan suposadament aconseguim seguretat a canvi de llibertat estem perdent col·lectivament. Es pot proclamar emfàticament que les mesures restrictives es prenen en nom de la democràcia i dels valors, però afeblim el seu sentit profund i la seva qualitat. Perquè s'estan posant en qüestió els drets fonamentals de les persones.

És evident que la societat ha de prendre mesures per protegir-se d'actuacions perverses que volen crear dany físic i moral, individual i col·lectiu: al dolor per la mort de les víctimes o per les destrosses materials s'hi afegeix el factor central de la por. La gran victòria dels terroristes es produeix en el moment en què col·lectivament i individualment decidim canviar els nostres hàbits de vida, renunciar als nostres costums, a les nostres llibertats... Des-

El dret a manifestació, i els problemes que genera, pot topar amb els de la majoria. J.C. LEÓN

prés dels atemptats, la ciutat de París va donar un magnífic exemple al món tornant a omplir carrers i places, cafès i restaurants, negant-se a acceptar la lògica del terror. Per contra, la imatge d'una Brussel·les tenallada per la por als atacs constitueix, de fet, una victòria del terrorisme.

Europa viu moments convulsos en què es pot caure en el parany d'utilitzar l'impacte dels atemptats per endurir les polítiques al voltant dels refugiats que fugen precisament de l'horror de la guerra i del terror i fins i tot dels moviments socials de signe divers de cada país, en alguns casos amb l'absurda convicció que una política de mà dura permet augmentar la seguretat i a la vegada frenar l'ascens dels populismes. Ens hem de preguntar seriosament si serveix d'alguna cosa amenaçar amb el Codi Penal o amb la llei de seguretat ciutadana un terrorista disposat a immolar-se per la seva causa. Crec que cal evitar el parany de fer lleis a mida que no serveixen per combatre el terrorisme i en canvi menystenen els drets individuals i col·lectius.

Però és ben cert que cal actuar i la qüestió central és saber com es poden garantir escrupolosament aquests drets i com es pot ser eficaços en la lluita antiterrorista. En aquest sentit, crec que cal treballar amb eficàcia i discreció en el camp de la prevenció, a través dels serveis d'intel·ligència, de la coordinació de les forces de

seguretat, de la informació. Els experts ens diuen que l'actuació policial no pot limitar-se a una reacció lògicament irada quan es produeix un atemptat, sinó que ha de tenir un llarg recorregut. I també que cal reforçar el paper i els mitjans de la justícia.

En bona mesura la feina que Europa i el món occidental han de fer té a veure amb la política: no regalar les xarxes socials als fonamentalistes islàmics, accentuar el paper de la formació i l'escola, establir relacions de confiança amb la comunitat islàmica, combatre el radicalisme i la intolerància de totes bandes, elaborar programes de benestar social, lluitar contra la marginalitat urbana i social, donar perspectives als joves, musulmans o no... Però la política ha d'abordar també aspectes estratègics que tenen a veure amb els interessos econòmics en joc a Síria, l'Iraq i el conjunt de l'Orient Mitjà, sobre les polítiques energètiques, sobre el suport que "països amics" donen a les posicions més radicals de l'Islam, el comerç d'armes o el moviment de capitals.

Cal fer autocrítica i dedicar esforços a buscar solucions a les causes. Si només ens preocupem de les conseqüències, no solucionarem el problema.

La justícia, en tot això, hi ha de tenir un gran paper sense necessitat de lleis restrictives que ens impedeixin reunir-nos als vespres a prendre un cafè mentre escoltem la música que ens agrada.

La qüestió és garantir escrupolosament els drets i ser també eficaços en la lluita antiterrorista